

név:	
Neptun:	

Fizika 2i, 2. vizsga, 2018. június 14.

csoport:	
----------	--

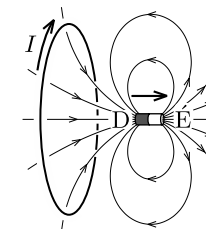
I. rész: Törvény kimondása (8 pont)

Egy mondatban és egyenlettel ismertesse a mágneses Gauss-törvényt, és nevezze meg a törvényben szereplő mennyiségeket! Mi a törvény szemléletes jelentése a mágneses pólusokra vonatkozóan?

II. rész: Igaz vagy hamis? (10×2=20 pont, minimum: 0 pont)

Írjon az állítás elé egy I betűt, ha az állítás igaz, H betűt, ha hamis! A helyes válasz +2 pontot, a helytelen válasz -2 pontot, üresen hagyott kérdés 0 pontot ér.

	Egy töltött és egy annak közelében lévő töltetlen fémtest vonzzák egymást.
	Egy ellenállásból, kondenzátorból és egy telepből álló soros RC-kör időállandója ϵ_r -szeresére növekszik, ha a kondenzátor lemezei közötti teret ϵ_r relatív permittivitású anyaggal töltjük ki.
	Egy valódi izzólámpa ellenállása csökken, ha a rajta átfolyó áram erősségét növeljük.
	Ha egy Q töltésű részecske a $\mathbf{B}$ indukcióvektorral jellemezhető homogén mágneses mezőben $\mathbf{v}$ sebességgel halad, a rá ható Lorentz-erő vektorát a $-\mathbf{Q}\mathbf{B} \times \mathbf{v}$ összefüggés adja meg.
	Oersted kísérletében az iránytű az áramjárta, hosszú, egyenes vezetővel párhuzamos irányba áll be.
	Egy zárt, nyugalomban lévő körvezető közelében az ábrán látható helyzetben egy mágnesrudat mozgatunk a <i>jobbra</i> mutató irányba. Ekkor a körvezetőben indukált áram irányát az ábra helyesen mutatja.
	Egy vákuumban haladó elektromágneses síkhullámban az elektromos energiasűrűség minden pontban és időpillanatban ugyanakkora, mint a mágneses energiasűrűség.
	Két polárszűrőt egymásra helyeztünk úgy, hogy a polarizációs irányaik (orientációjuk) 45° -os szöget zárnak be. A rendszeren átjutó fény intenzitása nem változik, ha az egyik polárszűrő orientációját 90° -kal elforgatjuk.
	A beláthatatlan útkereszteszódésekben használt domborútükör valódi, egyenes állású, kicsinyített képet alkot.
	Egy domborúlencse szórólencseként viselkedik, ha az anyagának törésmutatójánál nagyobb törésmutatójú közegbe helyezük.

III. rész: Számolásos feladatok (9×8=72 pont)

Minden helyesen megoldott feladat 8 pontot ér. A megoldásokhoz tartozó betűket a feladatok után található táblázatba írja be a feladat sorszáma után! Szüksége lehet a következő univerzális állandókra: $\epsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12}$ As/Vm, $\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7}$ Vs/Am. A fénysebesség vákuumbeli értékét vegye $c = 3,0 \cdot 10^8$ m/s-nak!

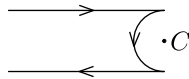
1. Egy 3 cm sugarú, tömör szigetelő gömb össztöltése $6 \cdot 10^{-9}$ C, a gömb térfogati töltéssűrűsége állandó. Mekkora az elektromos térerősség értéke a gömb középpontjától 2 cm távolságban? (A gömb relatív dielektromos állandója $\epsilon_r = 1$.)

- A) 135 kV/m   B) 60 kV/m   C) 40 kV/m   D) egyik sem

2. Egy $R = 10$ cm sugarú fémgömb felületén a potenciál értéke (a végtelen távoli ponthoz képest) $U = +1200$ V. A gömb középpontjától $r = 15$ cm távolságból egy elektront engedünk el nulla kezdősebességgel. Hány eV mozgási energiára tesz szert az elektron, amíg kezdeti helyétől a gömb felületéig jut? (A gravitáció hatása elhanyagolható.)

- A) 400 eV   B) 800 eV   C) 1200 eV   D) egyik sem

3. Egy igen hosszú, egyenes vezető közepére egy 4 cm sugarú félkört hajlítottunk az ábrán látható módon. Mekkora a mágneses indukció értéke a félkör C középpontjában, ha a vezetõben 1 A erősségű áram folyik?

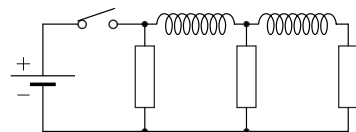

- A) $2,9 \mu\text{T}$ B) $7,9 \mu\text{T}$ C) $12,9 \mu\text{T}$ D) egyik sem

4. Egy $R_1 = 4$ cm sugarú, hosszú szolenoid belsejében egy vele azonos tengelyű, $R_2 = 1$ cm sugarú szolenoid helyezkedik el. A két tekercs menetsűrűsége azonos; a bennük folyó áram végig azonos erősségű, de ellentétes irányú, így a kisebb tekercs belsejében és a nagyobb tekercsen kívül az eredő mágneses indukció mindvégig zérus. A tekercsekben folyó áramot változtatni kezdjük úgy, hogy az $R_2 < r < R_1$ tartományban a mágneses indukció értéke $B(t) = B_0 + \alpha \cdot t$ módon változzon, ahol $\alpha = 2$ T/s. Mekkora az elektromos térerősség a tekercsek közös tengelyétől 2 cm távolságban?

- A) 15 mV/m   B) 20 mV/m   C) 75 mV/m   D) egyik sem

5. Az ábrán látható áramkör két egyforma ideális tekercsből, három egyforma 60Ω -os ellenállásból és egy 9 V-os ideális telepből áll. Az áramkör kapcsolóját zárjuk és megvárjuk, amíg az áramerősség mindenhol állandósul. Ezután a kapcsolót kinyitjuk. Mekkora a bal szélső ellenálláson átfolyó áram erőssége közvetlenül a kapcsoló kinyitása után?

- A) 0,15 A   B) 0,30 A   C) 0,45 A   D) egyik sem

6. Egy vákuumban terjedő elektromágneses síkhullámban az elektromos térerősségvektort (SI egységekben) az $\mathbf{E}(y, t) = 6e_x \sin(ky - \omega t)$ formula írja le, ahol e_x az x irányú egységvektort jelöli. Az alábbiak közül melyik kifejezés adhatja meg a Poynting-vektort a hely és idő függvényében?

- A) $-2 \cdot 10^{-8} e_z \sin(ky - \omega t)$ B) $9,6 \cdot 10^{-2} e_y \sin^2(ky - \omega t)$
C) $4,8 \cdot 10^{-2} e_x \sin^2(ky - \omega t)$ D) egyik sem

7. Egy hagyományos optikai rács rácsállandója $50 \mu\text{m}$. A rácsot a síkjára merőlegesen keskeny, párhuzamosított fénynyalábbal világítjuk meg, amely 600 nm hullámhosszú narancs és 500 nm hullámhosszú zöld fény keveréke. A diffrakciós képet a 10 m távolságra lévő ernyőn észleljük. Mekkora az első elhajlási rendben a narancs és zöld foltok távolsága az ernyőn?

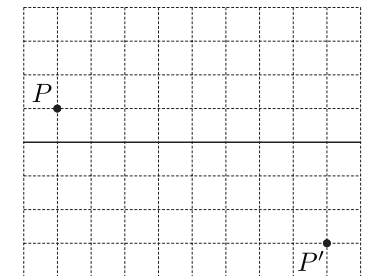
- A) 2 cm   B) 10 cm   C) 12 cm   D) egyik sem

8. Egy iPhone 7-es mobiltelefon kamerájának ún. f-száma $f/1,8$, ami azt jelenti, hogy az f fókusztávolság a lencse D átmérőjének 1,8-szerese. A lencse a tőle fókusztávolságra lévő szenzorra képezi le a távoli tárgyakat. Milyen közel legyenek egymáshoz a szenzor pixeljei, ha a hullámoptika szerint lehetséges legnagyobb felbontást szeretnénk elérni? (A látható fény átlagos hullámhosszát vegyük 500 nm-nek!)

- A) 110 nm   B) $1,1 \mu\text{m}$ C) $11 \mu\text{m}$ D) egyik sem

9. Egy vékony gyűjtőlencse az ábrán látható P pontot a P' pontba képezi le. A lencse optikai tengelyét a folytonos vonal jelöli, a négyzethálón egy-egy beosztás 10 cm-nek felel meg. Mekkora a lencse fókusztávolsága?

- A) 30 cm   B) 25 cm   C) 20 cm   D) 15 cm

A válaszok betűjelei:

1.		6.	
2.		7.	
3.		8.	
4.		9.	
5.		—	—

A hallgató aláírása: